

ПЕРСПЕКТИВИ ВИКОРИСТАННЯ ВІРТУАЛЬНИХ ТУРІВ У СУЧАСНІЙ ТУРИСТИЧНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ

Використання віртуальних турів у сучасній туристичній діяльності є актуальним та інноваційним підходом, який може збагатити туристичний досвід та привабити нових клієнтів. Віртуальні тури вже знаходять широке застосування у сучасній туристичній діяльності. Вони надають можливість туристам досліджувати нові місця та отримати незабутні враження, не виходячи зі своєї зони комфорту.

Ключові слова: віртуальний туризм, туристична діяльність, ефективність.

The use of virtual tours in modern tourism activities is a relevant and innovative approach that can enrich the tourist experience and attract new customers. Virtual tours are already widely used in modern tourism. They provide an opportunity for tourists to explore new places and get unforgettable experiences without leaving their comfort zone.

Keywords: virtual tourism, tourist activity, efficiency.

Розвиток віртуальних турів є актуальним науковим питанням, особливо в контексті сучасних технологічних змін та глобалізації в світі. Використання віртуальних турів у сучасній туристичній діяльності виявляється як важлива стратегія для залучення широкого кола туристів, покращення маркетингових можливостей та сприяння сталому розвитку туристичної галузі.

Віртуальний туризм – це відкриття світу через віртуальні подорожі, застосовуючи інноваційні технологічні засоби. Створення віртуальної реальності відбувається через VR-пристрої, такі як шоломи віртуальної реальності, або через мобільні додатки та веб-сайти, які пропонують 360-градусні відео або фотографії та інші технічні засоби для створення іммерсивного досвіду подорожі без фактичного фізичного перебування на місцевості. Це дозволяє туристам досліджувати різноманітні цікаві місця, об'єкти та культури, не покидаючи власного будинку. Віртуальні подорожі включають відвідування визначних пам'яток, музеїв, природних об'єктів та інших цікавих місць за допомогою віртуальної реальності, відео-екскурсій та інтерактивних веб-сайтів.

Віртуальний туризм також може надати можливість побачити світ з нового кута зору, досліджуючи культури та традиції інших народів. Ця форма туризму може бути корисною для тих, хто не може подорожувати через обмеження часу, фінансів або має проблеми фізичного здоров'я. Зазначені тури можуть бути використані для популяризації туристичних об'єктів та збільшення їхньої відвідуваності. Однак, віртуальний туризм не може повністю

замінити реальні подорожі, оскільки він не надає того самого фізичного досвіду і взаємодії з оточуючим середовищем. Він може бути використаний як доповнення до реальних подорожей або як спосіб попереднього ознайомлення з місцем перед фактичним відвідуванням.

В останні роки віртуальні тури стали важливим інструментом у сучасній туристичній діяльності. Завдяки швидкому розвитку технологій віртуальної реальності та доступності Інтернету цей метод подорожування став доступним для широкої аудиторії.

Використання віртуальних турів у туристичній діяльності та їх вплив на розвиток туристичної галузі відбувається у різних аспектах, а саме:

1. Технологічні засади. Віртуальні тури базуються на використанні різноманітних технологій, таких як віртуальна реальність, 360-градусні відео та фотографії, а також інтерактивні платформи. Ці технології дозволяють користувачам отримати іммерсивний досвід подорожі, який може бути подібним до фізичного відвідування місця.
2. Віртуальні тури як маркетинговий інструмент. Туристичні компанії та агентства використовують віртуальні тури як потужний маркетинговий інструмент для привернення уваги потенційних туристів. Турфірми створюють віртуальні тури для популярних туристичних напрямків та пам'яток, які демонструють привабливість та особливості цих місць, що може стимулювати інтерес у потенційних туристів.
3. Роль віртуальних турів у підвищенні доступності подорожей. Одним із основних переваг віртуальних турів є їхня доступність. Цей метод подорожування дозволяє особам з обмеженими фізичними можливостями або тим, хто з деяких причин не може відвідати атрактивні місця, все одно насолоджуватися красою об'єктів та оточуючою атмосферою через віртуальний простір.
4. Віртуальні тури як інструмент збереження культурної спадщини. Віртуальні тури можуть допомагати зберегти та презентувати культурну спадщину світу. Це особливо важливо для історичних та культурних пам'яток, які підлягають руйнуванню або знищенню через недбале використання або природні катастрофи.
5. Віртуальні тури та сталий розвиток туризму. Використання віртуальних турів може сприяти сталому розвитку туризму, зменшуючи негативний відбиток туристичної галузі на довкілля та сприяючи розширенню доступності подорожей для всіх верств населення. Також віртуальні тури стимулюють розвиток туризму в менш розвинених регіонах та сприяють збереженню історико-культурної спадщини. Використання віртуальних турів у сучасній туристичній діяльності є значним та перспективним напрямком розвитку. Вони дозволяють підвищити доступність

подорожей, зберегти культурну спадщину та сприяти сталому розвитку туризму в регіонах.

Україна, як держава з багатим культурним та природним спадком, має потенціал для розвитку віртуального туризму. Це відкриває нові можливості для залучення туристів до туристичних підприємств та сприяє просуванню української культури, історико-культурних і природних ресурсів на світовому рівні. В Україні віртуальний туризм набуває популярності як серед місцевих мешканців, так і серед іноземних туристів. Існують віртуальні екскурсії, які дозволяють досліджувати українську культуру, історичні пам'ятки, традиції та природне різноманіття територій.

Одним із перспективних напрямів розвитку віртуального туризму в Україні є використання віртуальної реальності (VR) та розширеної реальності (AR). Ці технології дозволяють створювати іммерсивні та реалістичні віртуальні тури, які переносять користувачів у різні туристичні дестинації України, включаючи культурні та природні атракції, музеї, замки та історичні пам'ятки. Наприклад, турист може відвідати у віртуальному форматі туристичні об'єкти, такі як Києво-Печерська Лавра, Львівська Площа Ринок, Чернігівська фортеця тощо. Також існують віртуальні тури щодо відвідування музеїв та виставок, присвячених українській історії, мистецтву та культурі. Віртуальний туризм в Україні відкриває можливості для всіх бажаючих познайомитися з унікальною спадщиною нашої країни без фактичної фізичної присутності.

Розвиток віртуального туризму також може позитивно вплинути на збільшення потоку туристів до України. Віртуальні тури можуть допомогти привернути увагу багатьох потенційних туристів з усього світу, зацікавивши відвідати країну у традиційний спосіб. Віртуальний туризм спонукає туристів до подорожі, що у подальшому стає додатковим джерелом прибутку для туристичної галузі країни, сприяючи розвитку інфраструктури.

Проте, для повного розвитку віртуального туризму в Україні є необхідність у подальшій підтримці та інвестиціях. Це включає розробку якісного змісту для віртуальних турів, створення інфраструктури для їх проведення та просування українських туристичних можливостей на міжнародному рівні. Загалом, віртуальний туризм має великий потенціал для розвитку в Україні. Використання передових технологій та підтримка з боку держави можуть сприяти зростанню туристичної галузі та збільшенню кількості відвідувачів країни.

Позитивні аспекти щодо упровадження віртуальних турів:

1. Підвищення доступності туризму – віртуальні тури дозволяють користувачам відвідати відомі туристичні об'єкти, навіть не залишаючи дому, що робить туризм більш доступним.

2. Взаємодія та соціальна спільнота – віртуальні тури створюють можливість для користувачів обмінюватися враженнями та рецензіями, що формує позитивне та інформативне туристичне співтовариство.
3. Підвищення інтерактивності – застосування технологій віртуальної реальності дозволяє створювати інтерактивні тури, де користувачі можуть взаємодіяти з навколишнім середовищем та об'єктами.
4. Технологічний прогрес – врахування розвитку технологій, зокрема віртуальної реальності та інтерактивних медіа.
5. Туристичний маркетинг – розгляд можливостей використання віртуальних турів в маркетингових стратегіях туристичних підприємств.

Педагогічні аспекти використання віртуальних турів:

1. Освіта та навчання – використання віртуальних турів у навчальних програмах для підвищення рівня знань та культурного розвитку громадян.
2. Інтерактивність та залучення – створення віртуальних турів з акцентом на інтерактивність для залучення туристської аудиторії.

Методичні аспекти впровадження віртуальних турів:

1. Створення віртуальних об'єктів – важливим етапом є розробка віртуальних копій туристичних об'єктів з високим ступенем реалізму.
2. Технічна база – забезпечення необхідною технічними засобами, такими як віртуальні окуляри, апаратні засоби та програмне забезпечення, розгляд різних платформ та каналів для поширення віртуальних турів (веб-сайти, мобільні додатки, соціальні мережі).
3. Маркетинг та популяризація – розробка стратегій просування та маркетингу для привертання уваги та залучення аудиторії.

Ефективність використання віртуальних турів:

1. Оцінка впливу – розробка методик для оцінки ефективності віртуальних турів на туристичний бізнес та задоволення клієнтів.
2. Аналіз відгуків та зворотного зв'язку – систематичний аналіз відгуків споживачів та зворотного зв'язку для вдосконалення віртуальних турів.

Культурні аспекти впровадження віртуальних турів:

1. Збереження культурної спадщини – використання віртуальних турів для збереження та просування культурної спадщини.
2. Міжкультурна взаємодія – залучення до взаємодії різних культур через віртуальні тури.

Правові аспекти впровадження віртуальних турів:

1. Авторські права та ліцензування – розгляд правових аспектів, пов'язаних із створенням та використанням віртуальних турів.
2. Конфіденційність та безпека даних: – забезпечення конфіденційності та безпеки особистих даних туристів.

Перспективи використання віртуальних турів у сучасній туристичній діяльності можна розглядати як сферу дослідження, пов'язану з інтеграцією віртуальних турів у туристичну індустрію. Основною метою такого дослідження є розробка теоретичних та методичних підходів до ефективного використання віртуальних турів у туристичній сфері.

Перспективи використання віртуальних турів включають такі аспекти:

1. Покращена доступність – віртуальні тури дозволяють туристам з усього світу відвідувати місця, до яких їм може бути важко або дороговартісно дістатися фізично. Крім того, вони також відкривають доступ до важкодоступних або небезпечних місць.
2. Зручність і гнучкість – за допомогою віртуальних турів громадяни можуть самостійно планувати свої поїздки, включаючи час і спосіб екскурсії. Вони можуть розглядати атракції у своєму власному темпі, повторно переглядати важливі моменти.
3. Реалістичність – завдяки постійному покращенню технологій віртуальної реальності та відео-фіксації, віртуальні тури набувають все більшої реалістичності. Споживачі можуть насолоджуватися візуальними та звуковими ефектами, що робить їх важення ще більш вражаючим.
4. Освітня цінність – віртуальні тури можуть бути потужним інструментом для освіти, дозволяючи людям вивчати історію, географію, традиції та культуру різних регіонів світу безпосередньо.
5. Продаж туристичних послуг – віртуальні тури можуть бути ефективним інструментом маркетингу для туристичних компаній. Завдяки цим турам, туристичні підприємства демонструють свої послуги та привертають увагу клієнтів, що сприяє підвищенню продажів.

Висновки. Використання віртуальних турів у сучасній туристичній діяльності має великий потенціал і їх розвиток може відкрити нові можливості для подорожей. Віртуальний туризм має потенціал стати важливим елементом сучасної туристичної діяльності, пропонуючи нові можливості для подорожей, ознайомлення з культурами народів світу та сприяє збереженню навколишнього середовища, покращенню маркетингових можливостей.

Перспективи розвитку віртуальних турів у сучасному туризмі базуються на поєднанні сучасних технологій, культурному обміні, екологічній сталості та економічній ефективності. Використання віртуальних турів у сучасній туристичній діяльності є важливим

інструментом стратегії турфірм для залучення нових туристів та сприянню сталому розвитку туристичної галузі.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бабарицька В. К., Малиновська О. Ю. Менеджмент туризму. Туроперейтинг. Понятійно-термінологічні основи, сервісне забезпечення турпродукту. Київ: Альтерпрес, 2014. 288 с.
2. Божко Л. Д. Віртуальний туризм: нові віяння часу. *Культура України*. 2015. Вип.49. С.151 – 160.
3. Манько А. В., Орлик О. В. Інструменти та механізми віртуального туризму. *Інформаційні технології в економіці і управлінні*: зб. наук. студ. праць. Одеса: ОНЕУ, 2019. Вип. 1. С. 119–125.
4. Сущенко О. А. Становлення віртуального туризму як напрямку розвитку інформатизації діяльності туристичного підприємства. *Комунальне господарство міст*. 2018. Вип. 140. С. 19 – 24.

О. В. Чеботарьов, М. М. Ксенофонтова
Сумський державний педагогічний університет
імені А. С. Макаренка

ВДОСКОНАЛЕННЯ УПРАВЛІННЯ ДІЯЛЬНІСТЮ ТУРИСТИЧНИХ ПІДПРИЄМСТВ У СУЧАСНИХ УМОВАХ

Аналіз ефективності системи управління туристичних підприємств є актуальною проблемою в контексті розвитку туристичної галузі. У роботі розглянуто сутність ефективності системи управління туристичних підприємств та чинники, що впливають на її формування і розвиток. Акцент зроблено на важливості забезпечення ефективного управління для успішної діяльності туристичних підприємств та підвищення їх конкурентоспроможності.

Ключові слова: система управління, туристичне підприємство, управлінська діяльність, ефективність, конкурентоспроможність.

Analysis of the effectiveness of the management system of tourist enterprises is an urgent problem in the context of the development of the tourism industry. The work examines the essence of the effectiveness of the management system of tourist enterprises and the factors affecting its formation and development. Emphasis is placed on the importance of ensuring effective management for the successful operation of tourism enterprises and increasing their competitiveness.

Key words: management system, tourist enterprise, management activity, efficiency, competitiveness.

Підприємство виступає як центральний елемент в економічному комплексі будь-якої країни, є первинною ланкою суспільного поділу праці і має ключовий вплив на створення національного доходу.

Успіх окремих підприємств визначає обсяг створюваного валового національного продукту, соціально-економічний розвиток суспільства і рівень задоволеності населення матеріальними і